ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 9
NOVEMBER – 2017

LE ENO JE POTREBNO

Dragi prijatelji Doma Marije in Marte, lepo pozdravljeni.

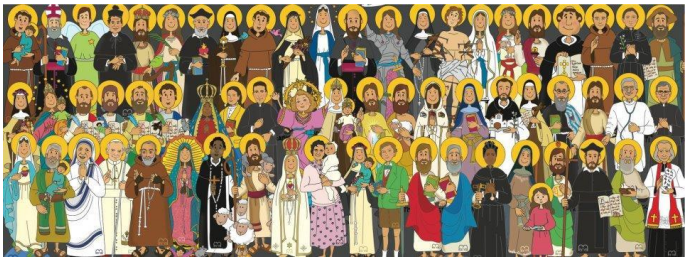

Za nami so prelepi dnevi vseh svetnikov. Obhajali smo tudi spomin vseh vernih rajnih. Zakaj je potrebno moliti za naše rajne? Zakaj jih je dobro izročati v Božje roke? Teh nekaj misli, ki jih navajam, naj nas v teh dneh meseca novembra spodbujajo k molitvi zanje. Molitev za njih, še posebej skozi ves mesec november, potrebujejo tako oni kot mi:

• Molitev za rajne jim pomaga odpreti se večni LJUBEZNI – čeprav smo drage poznali in živeli ob njih, ne vemo, kaj vse jih je v življenju zaznamovalo. Ne poznamo vseh njihovih vzgibov, njihovega srca. Samo ON ga pozna in ga končno tudi lahko v polnosti umiri. Zato je On tisti, ki lahko izpolni vsa njihova hrepenenja in jim nakloni resnični mir. Zato molimo za njih. In tako z našo mislijo in ljubeznijo stopajo pred Njega.

• Molitev za rajne nam pomaga žalovati – omogoča nam, da se zavedamo svoje žalosti in izgube. Omogoča nam, da se ni treba pretvarjati, da je potrebno iti naprej. Ravno preko molitve smemo izjokati svojo bolečino in pogrešanje ljubljene osebe.

• Molitev za rajne nam pomaga izraziti hvaležnost – ko molimo zanje, se ob misli nanje zavemo obdarovanosti z njihovim življenjem. Zavemo se, da so nam omogočili mnogo lepih in nepozabnih trenutkov. Ravno oni so nam posredovali življenje, nam omogočili, da smo doživeli to in ono.

• Molitev za rajne nam pomaga pripraviti se na resničnost o življenju – danes človek težko vključi v svojo misel tudi misel na smrt. Večinoma se je boji in je negotov. Ko z vero molimo za rajne, premišljujemo njihovo življenje, počasi ugotavljamo, da človek ni bil ustvarjen, da je

uničen, ampak da je ustvarjen za resnično življenje. To nam odpira resničnost večnega življenja.
• Molitev za rajne krepi našo vero – s tem, ko molimo za naše rajne, ko se zavemo, da niso obstali v temi groba, spoznamo bistvo Njegove obljube, da je prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v polnosti. Da nas ni prišel obsodit, ampak odrešit.
Poleg praznika vseh svetnikov in spomina vernih rajnih nas bo mesec november razveselil z godom še nekaterih svetnikov. Za svetega Martina, tega velikega, ponižnega škofa lahko rečemo, da ga vsi dobro poznamo. Ob njegovem godu se veselijo tudi mnogi vinogradniki in vsi »pokušalci« dobrega vina, katerega žlahtna kapljica razveseljuje modro srce. Veselje in zanos čutimo tudi ob godu velike zavetnice cerkvene glasbe, glasbenikov, izdelovalcev glasbenih instrumentov, pevcev in pesnikov, svete Cecilije. Ta rimska mučenka je ena najznačilnejših podob prvega krščanstva.
Po godu svete Katarine Aleksandrijske, tudi device in mučenke, bomo skoraj zaključili cerkveno leto z zadnjo, 34. navadno nedeljo, in ob enem s slovesnim praznikom KRISTUSA KRALJA. Njemu, ki gre vsa oblast, čast in slava ob koncu časov, ko bo zakraljeval nad vsem in za vekomaj, kateremu se pripogiba vsako koleno v nebesih in na zemlji, bomo izročili preteklo cerkveno leto v veliki hvaležnosti za dragocene Božje darove; ob enem bo tudi priprošnja za novo pastoralno in cerkveno leto, ki je pred nami.
Z Vami v molitvi in zahvali sestra uršulinka Polona

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Vi ste luč sveta – sveti na Slovenskem

»BODITE SVETI, KER SEM JAZ SVET.« (1 Pt, 1,16); Bog vsakega človeka kliče k svetosti;

Sv. Just Tržaški

Legenda o sv. Justu opisuje zgodovinsko osebnost, ki je umrla mučeniške smrti, najverjetneje 2. novembra 303. Njegove zemeljske ostanke naj bi sčasoma prenesli v današnjo tržaško stolnico – češčenje se je hitro razširilo po tržaški in koprski škofiji, sv. Just pa je postal zavetnik stolnice in mesta.
Sv. Just je mučenec. Obstaja opis njegovega mučeništva, po katerem naj bi bil Just kristjan že od rojstva. Živel je v Ogleju za časa cesarja Dioklecijana in Maksimiljana, se pokoril in delil miloščino. Ko je

izbruhnilo preganjanje kristjanov, ga je cesarski namestnik Manacij dal privesti pred sodišče in mu zaukazal, naj se podvrže cesarskim ukazom. Just pa je kljub grožnjam s smrtjo svojo vero branil mirno in odločno. Obsodili so ga in vrgli v morje, potem ko so mu prej obtežili roke in noge s svinčenimi utežmi. To se je zgodilo po vsej verjetnosti 2. novembra 303.
Morski valovi so truplo naplavili na tržaško obrežje. Neki duhovnik, Sebastijan po imenu, je bil na to ponoči v prikazni opozorjen. Zbral je nekaj vernih meščanov in z njimi šel iskat mučenčevo truplo. Ko so ga našli na obali, so ga nedaleč od tam, na varnem kraju, pokopali. Tako stoji zapisano v posebni pasiji, ki jo je objavil bolandist (proučevalec rokopisov) G. van Hoof. Njemu se je zdela verodostojna, saj naj bi izhajala iz uradnih aktov procesa zoper Justa ali pa iz izjav prič. Komentatorji Rimskega martirologija pa menijo, da v tej pasiji ni nič zanesljivega, složni pa so v trditvi, da je češčenje sv. Justa v Trstu zelo staro.
Če je verjetno, da je naš Just isti, katerega se Hieronimov martirologij spominja 2., 3. in 16. novembra (vendar brez določitve kraja), je gotovo, da je mozaik z napisom sv. Just (Scs Justus), ki svetnika predstavlja v apsidi njemu posvečene cerkve, že iz sredine 6. stoletja. Ta cerkev je namreč v Trstu stala zraven Vnebovzeti posvečene stolnice, ki je bila ponovno pozidana v 11. stoletju. Šele proti koncu 13. stoletja so obe stavbi združili v današnjo tržaško stolnico.
Listina iz leta 1040 trdi, da je svetnikovo truplo počivalo v stolnici. 17. aprila 1624 je škof Rinaldo Scarlicchi truplo pregledal. Po Justu se imenuje stolnica in svetnik je tudi zavetnik tržaškega mesta. Stari kip iz 14. stoletja je mogoče videti v posebni edikuli v cerkvenem stolpu.
Sv. Just goduje 3. novembra.

Pripravila Marica

Naš dohtar

Jesen je čas dozorevanja, minevanja, slovesa nečesa sedanjega, prehajanja iz zrelosti v nov začetek. Letošnjo jesen smo se poslovili od našega dragega zdravnika, dr. Jožefa Skvarča. Ob slovesu se človeku obudijo spomini. Še danes se zelo dobro spomnim svojih prvih srečanj z njim. Bilo je v prvih letih mojega življenja. Bil je naš bližnji sosed. Spomnim se njegove znamenite zdravniške torbe, v kateri so bile shranjene mnogotere skrivnosti. Otroci smo ga klicali stric, saj nam je bil zelo blizu in nam je velikokrat nudil zdravniško pomoč kar pri njem

doma. Vedno nam je rad pomagal, se z nami zabaval, posebno je rad igral nogomet … Ja, zelo smo ga spoštovali in imeli radi.
Ob odprtju našega Doma pa je postal tudi naš hišni zdravnik. Tu sva postala dobra sodelavca. Znal je poslušati ljudi, jih razumeti in jih spodbujati. Zelo rad je rekel: »Kdor dolgo kašlja, ta tudi dolgo živi!« Pri delu je bil srčen in razumevajoč do nas, osebja, in do stanovalcev. Kadarkoli smo ga lahko poklicali domov ali v ambulanto, kjer je kljub upokojitvi še vedno delal. Če je le mogel, se je vedno tudi oglasil v Domu. Zgodilo se je, da smo kdaj pozabili napisati kakšen recept ali napotnico, pa smo zagato rešili tako, da je nekdo odšel k njemu na dom in se je vse uredilo. Zelo rad se je tudi udeleževal naših novoletnih srečanj. Posebno je bil prijazen do nas, zaposlenih, rad nas je pohvalil, se z nami pohecal pa tudi, če je bilo potrebno, se je za nas zavzel. Imeli smo ga radi in smo ga zato klicali kar »dohtar«.

Mineva jesen, minevajo dnevi, leta, mine življenje tu, na zemlji. Ostanejo pa spomini. Dragi dohtar, nasvidenje nekoč v večnem življenju.

Sabina Koren

Droben utrinek

Ko sem začela delati v Domu Marije in Marte, sem začela delati tudi v ambulanti z zdravnikom. Prej nisem imela nobenih izkušenj z delom v ambulanti. Učila sem se vsak dan sproti … Takrat je v naš dom hodil dr. Jože Skvarča. Spominjam se ga kot prijaznega zdravnika, ki je bil potrpežljiv z menoj kot z mlado in neizkušeno sestro. Nikoli ni dajal vtisa, da mu je karkoli odveč, da se mu mudi … Le vedno pogosteje je opozarjal, da si želi primeren prostor za ambulanto (takrat ambulante sploh nismo imeli, ampak smo vse delali v manjšem prostoru, ki je bil namenjen sestram za »raport« in dokumentacijo in v njem ni bilo mogoče pregledovati stanovalcev. Nekoč je zelo odločno dejal, da bo prenehal delati v našem Domu, če ne uredimo prostora za ambulanto. Po tistem smo dobili pravo ambulanto. Kljub ambulanti je velikokrat šel na vizito po oddelku. Ne samo do akutno bolnih, ampak kar iz sobe do sobe. Malce je pozdravil stanovalce, jih vprašal, kako so, in poslušal njihove tegobe. Razumel jih je, ker, kot je dejal, je bil tudi on že toliko v

letih, da je imel kakšne težave. Mnoge med njimi je osebno poznal. Radi so ga imeli in zaupali so mu. Še danes se večkrat spomnim, kako je vsem v sobi izmeril saturacijo, in ker so bile vrednosti nižje, je dejal: »No, ženske, sedaj pa pet globokih vdihov … Počasi in globoko …« in smo dihali, da se razširi prsni koš, da se preprečijo pljučnice … In ko je kdo potožil, da ga zebe v noge, da ga trga … je vedno dejal: »Ja, potrebno je migat'! Kolikor lahko. Pa če lahko migate samo s prsti, potem migajte s prsti … Prekrvavitev se spremeni …« in vsi v sobi so migali s prsti in bili veseli, ker jih je obiskal zdravnik.

Ko je predpisoval zdravila, je pregledal cel karton, ali je stanovalec zdravilo že imel, ali mu je pomagalo ali ne in zakaj. Ob tem je včasih rekel: »Joj, koliko zdravil je že … Če piješ dve različni vrsti vina hkrati, si »zmešan«, kako pa telo prenese toliko zdravil, tudi ne vem … Starejši ko sem, manj razumem medicino …«

To so drobci spominov, ki so ostali. Hvaležna sem za čas, ko sva delala skupaj, in zato, ker je bilo z njim prijetno delati. Še sedaj se včasih spomnim njegovih besed in stanovalcem tudi jaz včasih rečem: »Sedaj pa pet počasnih, globokih vdihov …«

Tadeja Gnezda

STRICU JOŽETU SKVARČU V SLOVO

Pesnica Margot Bickel v pesmi LASTNA PRIZADETOST pravi:

»Preden zadnjič zajamem zrak, preden pade velika zavesa, preden padejo name zadnje cvetlice,
hočem živeti, hočem ljubiti, hočem biti,
v tem mračnem svetu, v tem času nesreč, v tem bojevitem bivanju,
pri ljudeh, ki me potrebujejo, pri ljudeh, ki jih potrebujem, pri ljudeh, ki bi se radi naučili ceniti,
da bi odkril, da bi se čudil, da bi se naučil,
kdo sem, kdo bi lahko bil, kdo bi rad bil,
da dnevi ne ostanejo neizkoriščeni, da dobijo ure svoj smisel, da postanejo minute dragocene,

če se smejim, če jokam, če molčim,
na svoji poti k tebi, na svoji poti k meni, na svoji poti k Bogu,
čigar poti so zavite, čigar poti so trnove, čigar poti komaj poznam,
ki po njih hočem hoditi, ki po njih že hodim, ki jih nočem zapustiti,
ne da bi prej videl cvetenje cvetic, ne da bi prej slišal šumenje reke, ne da bi prej občudoval lepoto življenja,
potem lahko pride »botra smrt«, potem lahko grem, potem lahko rečem: »ŽIVEL SEM.«

Dragi stric Jože,
v tej pesmi sem prepoznala tebe in tvoje bogato življenje. Danes bi se ti rada zahvalila, da si bil del našega življenja. Hvala ti za vsak trenutek, ki smo ga lahko preživeli skupaj. Hvala ti za tvoj zgled krščanskega človeka. Hvala ti za zgled marljivega, delovnega, poštenega človeka, ki je bil predan svoji ožji in širši družini ter svojemu delu. Hvala ti za modre besede, ki si jih povedal v šali ali pa čisto zares, za smeh, dobro voljo in pozitiven pogled na svet. Hvala ti za vse preigrane turnirje nogometa na družinskih zabavah, za pomoč pri kmetovanju, za pečene ribe, ki si jih prinašal ob večerih, ter za med, ki si ga tako ponosno in z ljubeznijo prideloval.
Hvala ti za tvoj zgled zdravniškega poklica. Bil si zdravnik z velikim srcem in z veliko besedo. Bil si moj vzornik, da sem se odločila za poklic medicinske sestre, saj si mi z vsakdanjim delom in zgledom pokazal, da je delo pomoči tako zdravemu kot bolnemu človeku izredno pomembno. Kot otrok se spominjam tvoje ordinacije, ki si jo imel v svoji hiši, da si lahko opravljal dežurno službo v popoldanskem ali nočnem času. Ta ordinacija je bila zame najbolj zanimiv prostor, kamor sem se vedno priplazila in si ogledovala tvojo zdravniško torbo, omaro z zdravili, povoje, zložence, instrumente. Večkrat si mi pokazal, kako se previje rane in kako se jih oskrbi. Včasih si mi dal za domov brizgalko, ki mi je pomenila največ na svetu. Tako sem se doma igrala zdravnika in v vseh naših otroških igrah sem bila zdravnik ali medicinska sestra. Vsakič, ko smo otroci zboleli, si prišel na hišni obisk in nas potolažil ter pozdravil. Ni nam bilo potrebno čakati v čakalnicah, ampak smo imeli oskrbo na domu. Vedno si si vzel čas za nas in si nam pomagal. Tudi v kasnejših letih smo se obračali nate in prosili za pomoč ali nasvet. Nikoli

nisi ničesar odklonil. Bil si tu in za nas. Ko sem te v zadnjem času spremljala in obiskovala, sem se večkrat vprašala, kako ti lahko pomagam, kako ti lahko povrnem za vse dobro, kar si nam storil. Bolezen je šla svojo pot, vendar si me kljub temu večkrat prepoznal in bil vesel mojega obiska. Nisva se zmogla več veliko pogovarjati, toda prisotnost in bližina sta mi povedali, da ti je bilo tako všeč. Rad si imel obiske in si nas bil vedno vesel, mi pa smo radi prihajali k tebi.
Dragi stric Jože,
tvoje življenje je bilo bogato in polno zaupanja v našega Stvarnika. Vedno si se obračal nanj in ga prosil za pomoč in blagoslov. In vse te milosti ti je tudi naklonil. Ko nisi zmogel več besed ali stavka, je iz tvojega srca in ust vedno znova prihajala Gospodova molitev Oče naš.
Naj te Vsemogočni, ki te je ustvaril, ljubil in vodil skozi življenje, sprejme med svoje blažene in naj ti bo dobri plačnik. Tvojim domačim pa naj nakloni pomoč in tolažbo ter zaupanje v ponovno snidenje.
Domači, sorodniki in logaška skupnost je lahko ob takem liku moža, očeta, dedka, brata, strica, bratranca, prijatelja in sodelavca ponosna, ker je imela zgled, na kakšnih osebah naj bi slonela slovenska družina, katoliška skupnost in naš narod.
Dragi stric Jože, počivaj v miru.

Nečakinja Magda

LITERARNI KOTIČEK

Molitve nekoč

V literarni kotiček smo dodali še stare molitve, ki ste se jih naučili od staršev, starih staršev, sorodnikov ... pa jih še nismo slišali ali pa so pozabljene. Zapišite jih in pošljite, z veseljem jih bomo objavili. Pripišite tudi, kdaj in kdo vas je molitev naučil.

Nedelja je Gospodov dan

Deni vse skrbi na stran,
pusti vsako težko delo,
pojdi pred Boga veselo.
Kdor pa dela vse nedelje,
tam se sreča mimo pelje.

Frančiška Jakša

Daj nam gor te majhne molitvice, katere smo zmolili na čast Očetu nebeškemu, čast materi Božji, na čast Kristusovemu trpljenju in na čast vsem svetnikom in za verne duše v vicah. Večna luč naj jim sveti, naj počivajo v miru.

S svetim križem se pokrižam,
z Jezusovim ranam se odenem,
pod Marijinim plaščem zaspim,
Bogu pa svojo dušo izročim.
Moj Bog, moj Bog, kdo si ti, kdo sem jaz?
Ti si vse, a jaz nisem nič brez tebe.
Če tebe imam, vse imam,
Če tebe nimam, nič nimam.
Tebi živim, tebi umrjem, tebi zaspim,
tvoj sem živ in mrtev. Amen.

To so molili kleče ob peči ali pa za mizo ob večerih. Oče je vedno molil naprej.

Povedala Karolina Žigon

Vsemogočni, večni zdravnik

Sedem na prag svojega srca
in poslušam tišino.
V podivjanem ritmu življenja ne prepoznavam več sebe,
ne začutim tebe.
Nemir se je splazil v sleherno celico mojega telesa
in terja svoj davek.
Pred večno lučko se umiri ritem srca
in vem: Moram se ustaviti!,
kajti ne morem večno bežati
in živeti na prehitevalnem pasu življenja.
Zazrem se vase
in prepoznavam ranjenega otroka ...
V ciboriju Ti,
Vsemogočni in Večni Zdravnik,
ozdravljaš vse moje rane!

Tadeja Gnezda

PETKOVA CILKA

Revščina je pri njej stanovala, bolečina si je tam spletla gnezdo. Bila je mama in tudi mačeha, a ne tista iz pravljice o hudobni mačehi.
Na robu je preživljala svoj vsakdan, zasmehovana zaradi revščine in načina življenja. Vzgoja sina in delo je bilo vse, kar je imela, drugje tudi ni imela besede. S sključeno postavo je bila ravno pravšnja za njivo, so menili. Pogosto je tam tudi bila, saj je bilo hrano potrebno pridelati na zemlji.
Vajena je bila ostrih besed, ki so ji upogibali hrbet in ramena. Grobosti je bilo veliko. Opazovala sem vse to, kajti bila je moja najbližja soseda.
Zelo rada je oprezala okrog oglov, bila je radovednega značaja. Svojemu možu je večkrat pomagala pri izdelovanju sodov. Zanimivo ju je bilo gledati pri delu.
Sedela sem v travi, po nogah so mi lezli mravljinčki. Oh, kako sem bila zamišljena, da tega nisem opazila dovolj zgodaj. Skakala in kričala sem in tako izdala svoje početje.
Rada je obiskovala cerkev. Oblekla si je isto ruto in obleko, vedno čisto. »Zakmašno,« je pravila in si poravnala gube na obleki. V cerkvi si je celila rane in dobila mazila za ranjeno dušo.
Njo sem vzela pod svoje otroško skrbništvo in k njej odhajala, kadar je bila sama doma ali na njivi.
Pod jopico skriti kruh s salamo in kozarec pijače ji je prinesel trenutek veselja na uvela lica. Drobtinice je skrbno stresala v dlan in jih jedla. Nekaj jedi je hotela prihraniti za kasneje. Vztrajala sem, da vse poje. Zaslutila sem namreč, da jih bo odnesla domov. Hvaležna je bila. Pogovarjali sva se pri tem skupnem druženju in tožila mi je o svojih tegobah. Moj dom je bil obsijan s soncem in zadovoljstvom. Hiša Petkove Cilke pa se mi je zdela senčna in hladna.
Spoznala je težko življenje in skrb je spremljala njen vsakdan. Sprejemala je vsemogoča razpoloženja in jih molče prenašala. Vsega je enkrat konec in tudi njeno se je obrnilo na boljše, bi dejala. Umrl ji je mož in k hiši je prišla »ta mlada«. Lažje ji je bilo, vsaj mislim tako. Lakote ni bilo več toliko, spoštovanja je bilo več.

Senca na njej in na njeni hiši je še ostala. Črna pika, ki jo prilepimo ljudje, močni in pokončni. Ali tudi pravični?
Preteklo je nekaj let in iztekel se je njen čas. Umrla je in oddahnila sem si iz sočutja in olajšanja. Odšla je v brezčasje, njeno trpljenje je na zemlji zaprlo duri. »Je že tako poskrbljeno tam zgoraj!« pravimo in vest pustimo mirno spati. Še vedno stoji njen dom, nespremenjen. Morebiti slabši kot je bil.
Izbrala sem ji dan v tednu, petek.
Takrat je bilo križanje. Ona je križ s težavo nosila in bila nanj tudi večkrat pribita.
V svojih mislih sem si jo dovolila sneti z njega in jo posaditi na oblak, ki občasno plava nad njeno hišo. Izbrala sem mehkega, udobnega ter varnega. Na njem je neranljiva. Dom opazuje in ga vidi takega, kot si želi.
Ustnice se premikajo v molitvi, zanjo ima sedaj čas.

Iz knjige: Majda Jarem Brunšek, Zaznamovale so me

Bodi deček iskrivih oči

Otrok moj, pojdi,
pojdi iskat svojo srečo daleč od šolskih klopi,
ker ne poznajo sočutja,
ker ne gledajo s srcem,
ampak označijo človeka s številko od 1 do 5,
ne po talentih, ampak vse po istih merilih.
Pojdi iskat svojo srečo v središče svojega srca
in najdi svojo razigranost, smeh in iskre v očeh
na svojem polju svobode,
ob reki svojih talentov.
Ta reka naj namaka vsa tvoja polja.
Naj te odnesejo tja nevidna krila tvojega angela.
Tam bom s teboj,
da skupaj pozabiva nenamerne krivice
in hkrati ujameva sonce življenja.

(Po navdihu knjige Slon pleza na drevo, ki jo je napisala Katarine Kesič Dimic)

Tadeja

BILI SMO NA IZLETU NA POSESTVU BRDO

V torek, 17. 10. 2017, smo se ob deveti uri odpeljali na izlet na posestvo Brdo pri Kranju. Polovico avtobusa smo zasedli »gojenci« Doma Marije in Marte, malo manj pa jih je bilo iz Doma starejših občanov iz Grapovčnika.

Bil je krasen dan. Jesenske barve smo občudovali že po poti: od še zelenih do več odtenkov rumenih, oranžnih in rjavih. Vozili smo se tri četrt ure, ko smo v Predosljah zavili na vhod na posestvo Brdo. Pred nami se je razprostirala sama ravnina z zelenjem. Ustavili smo se pred Hotelom Brdo. Izstopili smo in se napotili v Park Brdo. Tudi tu so nas pozdravile tople jesenske barve.

Kmalu smo bili pri renesančnem gradu Brdo. Zvedeli smo, da sega prva omemba podeželskega dvorca v leto 1446. Grad Brdo je pred kratkim praznoval pol tisočletja svojega obstoja. Leta 1510 je cesar Maksimiljan I. Habsburški podpisal dovoljenje za gradnjo gradu in Jurij Egkh je postavil prvi renesančni dvorec na Kranjskem. Prevod besede Egkh pomeni »brdski« ali z Brda«. Do konca 30-ih let 16. stoletja Jurij Brdski prvotni dvorec prezida v velik in dobro utrjen grad, ki ga po svoji družini poimenuje Brdo. Sredi 17. stoletja začne družina Brdskih gospodarsko propadati in posest se začne drobiti.

Konec 17. in v začetku 18. stoletja grad za kratek čas preide v last družin Schrattenbach in Gallenberg, ki posest ponovno združita.

Leta 1753 celotno posest na dražbi kupi Michelangelo, oz. Zois, veletrgovec, lastnik fužin in eden najbogatejših podjetnikov na Kranjskem. Pred smrtjo brdsko posest prepusti svojemu najstarejšemu sinu Žigu, ki po očetovi smrti postane tudi lastnik vseh rudnikov in fužin in s tem eden najbogatejših takratnih kranjskih fevdalcev in industrialcev. Žiga Zoisa poznamo predvsem kot izobraženca, mecena književnikom in velikega zbiralca. S prihodom Zoisov je Brdo doseglo

mednarodno slavo. Tu je svetovno znan botanik Karel Zois uredil tudi prvi alpski botanični vrt.
Leta 1929 Zoisi posestvo Brdo prodajo in nova lastnika do 1935 postaneta lesna trgovca in podjetnika Franc Dolenc in Stanko Heinrihar.
V letih 1935–1941 je bilo Brdo v lasti kraljeve družine Karadjordjević. Ta je grad in posest temeljito preuredila in Brdo je postalo eno najlepših posesti v Kraljevini Jugoslaviji.
Leta 1947 Brdo po odloku o nacionalizaciji posestva preide v last Izvršnega sveta SFRJ. Tako postane poletna in protokolarna rezidenca Josipa Broza Tita. Ta je na Brdo prihajal vse do januarja 1980.
Po Titovi smrti grad in posestvo Brdo preideta pod upravo Izvršnega sveta LR Slovenije, po volitvah leta 1990 in razglasitvi samostojnosti Slovenije pa v last in upravo Republike Slovenije.
Najlepše opremljeni in vzdrževani slovenski grad je danes protokolarni objekt Republike Slovenije. V zadnjih 25-ih letih posestvo Brdo gosti državne protokolarne dogodke, kot so obiski predsednikov, predstavnikov kraljevih družin, diplomate in druge ugledne svetovne osebnosti.
Gradu si nismo mogli ogledati. Zvedeli pa smo, da se grajski saloni in hodniki ponašajo z bogatimi zbirkami slik in kipov slovenskih umetnikov, stilnega pohištva različnih zgodovinskih obdobij, dragocenih kristalnih lestencev in preprog ter z bogato založeno grajsko knjižnico.
Videli smo še stavbo, v kateri so rastlinjaki, in vinarno, potem pa smo odšli dalje po parku, ki nas je navdušil s sprehajalnimi potmi, potočki, jezerci in mostički. Na jezercih je plavalo listje in v enega je priplavala jata račk. Potem smo prišli do konjušnice. V ogradi je bil en rjav konj in en lipicanec. Lipicanca so trenirali. Po kratkem postanku smo mimo Kongresnega centra s kristalno dvorano odšli na avtobus.
Odpeljali smo se v Preddvor, v gostilno »Pr' Bizjak«, kjer smo imeli zelo dobro kosilo. Lastnica Veronika Aljančič nam je povedala, da v paviljonu prirejajo civilne poroke. Imajo tudi hiške za prenočevanje ženinov in nevest. Za poroke in ostale svečane priložnosti nudijo prostor za 90 oseb, lovsko sobo za 20 oseb in letno teraso za 90 oseb. Mi smo kosili na letni terasi. Bilo je čudovito.
Mama lastnice gostilne Veronike Aljančič, Frančiška Markun, nekdaj lastnica gostilne, je nekaj časa bivala v našem Domu in prav letos je v našem Domu tudi umrla.
Po kosilu smo se utrujeni in polni lepih vtisov odpeljali domov.

Karolina Medveščček

Vtisi nekaterih obiskovalcev

Ja, odlično je bilo! Jaz sem to poznala po opisu, ko so otroci pripovedovali, kako lepo je na Brdu, o tem so se učili v šoli. Videla pa tega nisem nikoli. Skoraj nisem mogla verjeti, kako lepo je tam, da Slovenija premore nekaj tako lepega, prefinjenega, posebnega! Sploh pa park in živali v parku! To mi je bilo zelo všeč, ker sem ljubiteljica vsega tega. Sploh pa me je presenetil labod, ki je tako lepo skrbel za svojo partnerko, ker je kljunil tistega drugega laboda, ki ji je nagajal. Se mi je dopadlo.

MARIJA RUPNIK

Je bilo kar v redu, le na avtobus sem težko prišla. Pa ste mi pomagali pa je šlo in smo se lepo peljali. Tudi kosilo je bilo zelo dobro. Jaz sem jedla res dobro govejo juho, ker gobove ne maram, drugi pa so jedli tudi gobovo. Ko smo prišli domov, sem bila malo utrujena, ampak je šlo.

JOŽEFA MAČEK

A kako je bilo? Bilo je lepo. Saj ne vem drugega reči ... Tam po parku je bilo fajn, lepo ... pa »južna«. Je bila zelo dobra goveja juha. Tudi na avtobusu je bilo dobro. Malo so mi pomagali pa sem zlezla gor pa dol.

MAJDA PETROVČIČ

Bilo je v redu. Ena se je matrala z mano, da me je zrinila gor na avtobus. Drugače pa ni bilo nič takega posebnega. Jaz bi šla v palačo notri, ne pa gledala samo od zunaj. Bi nas lahko Pahor sprejel ali pa kaj takega. Kosilo je bilo pa v redu. Sem spravila svojo pečenko pa še nekaj kosov od drugih, da sem nesla domov, da sem muckom dala. Veste, mesa ne pojem več veliko, mi ne gre več. Je bilo pa zelo okusno. Bi lagala, če bi rekla, da mi ni bilo dobro. Pa menda ne boste vsega tega napisali? :)

KAROLINA ŽIGON

Ho, najprej sem se branil, da bi šel, na avtobusu sem bil pa že zadovoljen. Pripraviti se je težko, da greš, potem pa kar gre. Najbolj so mi bili všeč konji pa labodi. Imeli smo lepo, sončno vreme. Pa lepo so

nas postregli, je bilo dobro kosilo, goveja juhica pa to ... Imeli smo dobro pomočnico. ZVONKO OBLAK

Ja, veliko ene hoje je bilo. Tisto me matra. Pa rad bi videl, kakšne stole pa mize imajo notri v dvorcu. Pa kakšna klopca je manjkala. Nekako mi noge nagajajo, če je veliko hoje. Sem se usedel potem k eni gospe iz drugega doma na tisto klopco, ki je bila tam. Kosilo je bilo tudi fino, tudi žejen nisem bil, samo nisem smel preveč piti, ker na poti ni bilo stranišča. Prevoz je bil tudi dober. Še v drug dom smo se peljali. Tam smo nazaj grede še srne videli. Potem so pa stekle, ko so »šunder« zaslišale. Bilo je na koncu prav dobro. JAKOB LOGAR

Lepo je bilo. Tista vodka, ki šprica gor (vodomet) mi je bila všeč. Pa park je tudi zelo lep, samo nisem šla celega kroga, ker je bilo predolgo. Kosilo pa ... jaaaa ... odlično. Pa tudi tam okrog gostilne se mi je dopadlo. Pa tisti, ki sam hodi okrog, so mi potem rekli, da je robot, ki sam kosi travo, mi je bil všeč. Za nazaj sem bila pa že kar utrujena. Pa sem kar še šla, čeprav so me bolele noge. FRANČIŠKA ŽIGON

Izlet, kot ga je videla prostovoljka

Dan, ki smo ga izbrali za izlet na Brdo pri Kranju, ne bi mogel biti lepši, kot je bil. Sonce, ki je prijetno sijalo, nas je na poti proti Gorenjski prijetno grelo in obenem čudovito obarvalo pokrajino. Prijetno kramljanje v avtobusu je prispevalo k dobremu počutju in naenkrat smo bili na Brdu. Izstopili smo iz avtobusa in se peš odpravili na ogled gradu in zanimive vodomete.

Dvorec oz. grad ima zanimivo zgodovino. V začetku 16. stoletja ga je dal postaviti goriški deželni glavar Jurij EGKH. Pozneje so ga večkrat prezidali in je pogosto menjal lastnike. Sredi 18. stoletja je prišel v last baronov ZOIS. Od leta 1935 je bil v lasti KARADJORDJEVIĆEV, vse do konca druge svetovne vojne; od takrat naprej pa je bil slovenska rezidenca Josipa Broza Tita.

Danes je grad Brdo pri Kranju s prostornim parkom in gozdovi ter opremo najbolj znan protokolarni objekt v Sloveniji. Brdo je znano tudi kot živahno kongresno središče. Na posesti so slovenski državniki gostili že zelo pomembne goste, med drugimi: papeža JANEZA PAVLA II., britansko kraljico ELIZABETO II., ameriškega predsednika BILLA CLINTONA in GEORGEA W. BUSHA, ruskega predsednika VLADIMIRJA PUTINA in ruskega predsednika vlade DMITRIJA MEDVEDJEVA ter britanskega premierja DAVIDA CAMERONA.
Vzhičeni nad vsem videnim in slišanim smo zapeli nekaj pesmi in se odpravili na ogled sprehajalnih poti, jezerc, drevoredov in mostičkov. Nadvse zanimivo je bilo opazovati jezero z lokvanji, račkami in labodi. Prijetno se je bilo sprehajati skozi kostanjev in lipov drevored, katerega je dal zasaditi ŽIGA ZOIS. Ob koncu drevoreda smo se ustavili pri konjskem hlevu z lipicanci in kočijami. Tam smo si malo odpočili in se seveda fotografirali. Utrujeni od sprehoda smo se odpeljali proti gostilni Bizjak, kjer so nas lepo sprejeli in dobro postregli.
Hvaležni za vse videno in doživeto smo se prijetno utrujeni vrnili v Logatec.

D. KOBAL

Modra soba na izletu

Pa smo doživeli še en lep izlet v Modri sobi. Odšli smo na posestvo Grad Prestranek, kjer smo bili prav vsi tako pogumni, da smo jahali konje, jih negovali, si ogledali Ovčjo jamo, kjer smo imeli srečo in videli pravega netopirja. Kar je bila še pika na i našemu izletu, je bila zagotovo vožnja z vlakom. Otroci so zelo uživali. Deček je med vožnjo komentiral: »Ooooooooooooo, kako je super, najbolj mi je všeč, ker na vlaku ni treba bit' privezan.« Imeli smo se nepozabno.

Ko smo se vrnili na železniško postajo v Logatec, so nas tam že pričakali starši otrok. Vsi utrujeni smo odšli domov. Naslednji dan mi je mamica naše deklice povedala, da je deklica doma povedala, da je v jami videla TONOPIRJA. ☺
Lep pozdrav do naslednjič.

Novost v našem vrtcu. Po novem izdajamo glasilo vrtca, ki smo mu dali ime Miklavževi utrinki. Če ga želite prebrati, se nam oglasite in vam ga z veseljem izročimo.

Vzgojiteljica Mojca Demšar

TAKE LUŠTNE

Pa še nekaj »cvetk« mojega sina

Martina sprašujem družbo:« Kaj je SAMOPODOBA?« In on mi odvrne: »Ko se pogledaš v ogledalo in VIDIŠ SEBE.«
Morala sem mu pritrditi, (dobesedno in v prenesenem pomenu), čeprav je v učbeniku pisalo malo drugače.

V šoli so pisali preverjanje in Martin ni bil zadovoljen z oceno. Pregleduje na koncu napisan KRITERIJ in slabovoljno reče: »Zakaj raje ne napišejo KRITIZERSTVO?!«

Odpravljam se v službo in Martin me vpraša:« A moraš ti plačati, ko se v službi pelješ z dvigalom?« Malce mi gre na smeh in odvrnem mu, da ni potrebno plačati. On pa: »Blagor ti! Potem se lahko voziš, kolikor hočeš.«

Ravno vzamem v roke knjigo in se lotim branja pa pride Martin in se hoče igrati. Rečem mu: »Jaz sem mislila sedaj brati knjigo …« On pa me pogleda v oči in reče: »Imaš pa mene! Jaz sem knjiga modrosti …« Torej sem »brala knjigo modrosti«.

Tadeja

Izjave otrok iz Miklavževega vrtca

- Deklici se pogovarjata in govorita: »Pink, pong, pink, pong …« Vzgojiteljica komentira: »Pink v angleščini pomeni roza barva.« Ena od deklic pa odgovori: »Pong pa pomeni rdeča barva.«
- Deklica med kosilom izbira, kateri krožnik bi vzela. Vzgojiteljica ji reče: »Vsi krožniki so zelo okusni.« Deklica odvrne: »Ne verjamem.«
- Deček, ki ima alergijo na jajca, pri zajtrku gleda namaz na kruhu in po izrazu na obrazu je videti, da mu namaz ni všeč in ga ne želi jesti, zato se znajde in reče: »Mislim, da je v tem namazu jajce.«
- Praktikantka vpraša deklico, kaj dela (ko se igra v kuhinjskem kotičku). Deklica odgovori: »Zajtrk.« Praktikantka vpraša: »Kaj pa bo za zajtrk?« Deklica: »Kosilo.«
- Z otroki kuhamo koruzo in otroci imajo zato oblečene predpasnike. Vzgojiteljica vpraša otroke: »Kaj imate danes oblečeno?« Eden izmed otrok odgovori: »Predpražnik.«
- Otroci se pogovarjajo za mizo, kako jim je ime in kdo je dal komu ime. Deček pove svoje ime in reče: »Ker se očka in mamica nista mogla odločiti, kako mi bo ime, mi je ime dal dedi.«
- K vzgojiteljici pride v vrtec na obisk njena hčerka. Otrok iz skupine vpraša: »Ali je to tvoja mlajša sestrica?«
- Ko smo se vrnili z izleta v Prestranku, kjer smo si ogledali Ovčjo jamo in videli netopirja, je deklica komentirala: »V jami smo videli tonopirja.«
- Vzgojiteljica otrokom poda navodilo, naj narišejo sebe. Ko deklica prinese svojo risbo vzgojiteljici, jo vzgojiteljica spodbudi, naj nariše še kakšen detajl več (npr. nos). Deklica nariše nos in se vrne k vzgojiteljici in ji reče: »Poglej, zdaj sem pa kot pujs.«

Vzgojiteljica Mojca Demšar

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 9.10: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v V. nadstropju Doma Lazar;
- TOREK ob 9. 45: vaje za spomin v Domu Marija;
- ČETRTEK ob 9. uri: kreativna delavnica v pritličju Doma Marta;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- SOBOTA ob 10. uri: druženje s skupino Nazaret;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- ČETRTEK, 2. 11. 2017, ob 9. uri: babica pripoveduje v vrtcu;
- ČETRTEK, 9. 11. 2017, ob 14. uri: Silvine sladke dobrote;
- ČETRTEK, 9. 11. 2017, ob 9.15: martinovanje v Jožefovi dvorani;
- SREDA, 15. 11. 2017, ob 9.30: obisk otrok;
- ČETRTEK, 16. 11. 2017, ob 9. uri: knjižničarka na obisku;
- ČETRTEK, 16. 11. 2017, ob 19. uri: predavanje za odrasle v JD;
- SREDA, 23. 11. 2017, ob 9.30: kino v Jožefovi dvorani;
- ČETRTEK, 23. 11. 2017, ob 14. uri: praznovanje rojstnih dni;

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.
Ps 73,28

Ivanka Radković

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

DRAGA ZAGORKA!

V cvetu mladosti
si z družinico
v Slovenijo prišla,
v dobri veri,
da bi jim vse
dobro nudila.
Si v lesni industriji
službo našla,
a tvoja želja
je vedno bila,
da bi v zdravstvu delala.
A ko si nekaj močno želiš
vedno naprej strmiš.
Pridno si delala
in v šolo hodila,
večkrat bilo je težko,
a nisi se zlomila.

Nikoli mirovala,
se v novo službo
v Dom podala.
Bila si kot dobra vila,
nikoli nikogar žalila.
A prišel je čas,
ko se ti je
druga želja izpolnila,
tako si hišico kupila,
kjer zdaj vila prebiva.
S svojo ljubeznijo
srečna si zdaj,
po hiši sliši se
vnukov direndaj.
A prišel je dan,
zasložen dan,
da si rečeš na ves glas:
Zvone, prišel je čas,
čas namenjen le za nas.

Besedilo ni lektorirano

Sodelavci

RAZVEDRILO

☺ Koliko različnih črk sestavlja posamezno besedo (npr. OKTOBER= 6)

DECEMBER = ____ MATEMATIKA = ___ PLANINARJENJE = ___

USTVARJALNOST = ___ TELEFONIRANJE = ___

UPOKOJENSKO DRUŠTVO = ___ TELEFONSKI IMENIK = ___

☺ Opazuj trimestna števila, vsa imajo eno posebnost – eno pa ne, katero, zakaj.

583 495 374 363 891 165 276 396

☺ Iz črk besede **ČEVLJARSTVO** sestavi čim več novih besed (npr. VARSTVO; črko v besedi lahko uporabite samo enkrat)

_____

_____

_____

SMEJALNICA

»Natakar, naročil sem dve jajci. Vi pa ste mi prinesli samo eno! Pa še to smrdi kot kuga!« »Bodite veseli, da sem vam prinesel samo eno!« Predstavljajte si, kako bi šele smrdeli dve jajci!«

JANEZKOV DOPUST

V šoli se pogovarjajo o spominkih z dopustov. Učiteljica vpraša, če kdo ve kaj o spominkih. Prvi se oglasi Janezek: »Jaz sem spominek z dopusta.« »Tega pa nisem pričakovala.« »Moja mama takrat tudi ne.«

GORENJSKI NOS

Zakaj imajo Gorenjci tako velik nos? Zato, ker je zrak zastonj.

Zbrala M. Č.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.